

Takaisin kotiin

Loirinuotiolla-ohjelma vie kansakunnan sankarit erähotelli Lapinleukuun Inariin. Ohjelman suurin työnsankari on hotellin isäntä Timo Sarkoja, 82, joka haaveilee paluusta Pirkkalaan. Sarkoja on väsynyt ja haluaa luovuttaa erähotellinsa hyviin, uusiin käsiin. Miljonääreille hän ei sitä myy. *Ihmiset BIO -13*

Ei tätä enää jaksa

Loirinuotiolla-ohjelman kuuluisuuksien vierailu erähotellissa huipensi isäntäparin uran. Erikoisin tapaus oli rokkari Michael Monroe, joka tuntui ehtivän jopa paikkaan. Inarin vuosien ikimuistoisimman hetken Timo Sarkoja koki kuitenkin selällään Inarinjärven jäällä helmikuussa 1997. Taivas tarjosi silloin harvinaisen näyn.

PEKKA JUNTTI. TEKSTI // PEKKA AHO. KUVAT

TALKOOHENKI oli voimissaan, kun Timo Sarkoja rakensi aikoinaan kaveriensa kanssa erähotelliaan. Rakennusrupeama kesti kymmenen vuotta. Pian on jäähyväisten aika.

Kelopirtin uumenista könyää pihalle harmaahapsi. Yllään on turkki ja karvalakki, roikovar-silapikkaat ja kintaat.

Hän on Timo Sarkoja, 82, ja tämä on hänen valtakuntansa, erähotelli Lapinleuku Inarin Veskoniemessä.

Pihapiirissä on kaksi pitkää kelohirsirakennusta, joihin pystyy majoittamaan mukavasti nelisenkymmentä ihmistä lappilaisimmissa puitteissa kuin Lappi itse.

Pihan yhdellä laidalla on kammi, sen takana varastorakennus. Rannan liepeillä pitää talvea suuri, hytillinen vene, laivasto, niin kuin Sarkoja sanoo. Kaikki rakennukset ovat huonekaluja myöten isännän käsialaa.

–Tästä piti tulla alunperin pieni kalakämpä, sanoo Timo Sarkoja.

Sitten homma lähti lapasesta.

LAPPI TULI Sarkojien elämään vuonna 1970. Pirkkalainen opettajapariskunta Timo ja Irmeli Sarkoja ihastelivat tuttavvan uutta mökkiä Inarin rannalla.

He silmäilivät järveä, tarujen ja laulujen Inaria. Kylmää ja voimakasta valtavettä.

Puolihuolimattomasti Timo Sarkoja sanoi kaverilleen:

–Vinkkaa ny mullekin, jos samanlaisia paikkoja tulee vastaan. Eihän rannat täälläkään lisäännä.

Vuoden päästä tuli soitto. Nyt olisi tonttia

tarjolla Veskoniemessä. Sarkoja oli ehdottanut kavereilleen Pirkanmaalla, että ostetaan yhdessä tukikohta Inarista. Ajatus herätti innostusta ja pian soiton jälkeen Sarkoja joukkoineen lähti matkaan tuhannen ja sadan kilometrin päähän.

Veskonieniemi ja tontti löytyivät, mutta myyjää ei. Turhaan kuljeksivat tulijat taloissa ja rannoilla. Missä lie oli myyjä, järvellä vaiko tunturissa.

Sarkoja kysyi Veskonienemen satamassa puuhailleelta paikalliselta, olisiko tällä tietoa myytävistä paikoista, kun se mitä tultiin katsomaan, meni mönkään.

Olihan hänellä tietoa –ja sellainen tonttikin.

Jatkuu seuraavalla aukeamalla →

Vieläpä Inarinjärven rannalta.

Kun tuli kaupanteon aika, kalakaverit peruivat yksi toisensa jälkeen.

–He heittivät pakin päälle, joten ei auttanut kuin kävellä pankkiin, hakea lainaa ja lunastaa heidät pois. Olin käsirahankin maksanut, joten mikäli kauppaa ei olisi tullut, olisin menettänyt rahat.

Sarkoja paalutti myyjän kanssa viiden hehtaarin maapalan.

–Siitä se rakentaminen sitten alkoi.

Sarkoja kyseli rakennuspuuta tontinmyyjältä, joka vinkkasi, että Metsähallitus myi lehdessä Seitajärven savottakämpää.

Sarkoja osti mökin ja ryhtyi tuumasta toimeen. Aina kun tuli loma tai pidempi vapaa, Sarkojan vanha bussi keräsi talkoomiehet kyytiin Pirkanmaalta ja suuntasi Veskoniemeeseen.

Viimein kelopirtti seisoi paikallaan. Sarkoja katseli aikaansaannostaan ja mietti: aika iso.

–Tuli parisataa neliötä. Ei se ollut enää mikään pikkuporukan kalakämpä.

Sarkoja pohti, kuinka voisi hyödyntää rakennusta. Hän ehdotti matkatoimistoille, että voisi vuokrata mökkiä turisteille.

–Matkatoimiston väki nauroi. Aivan liian pieni tämä on, niin kuin omakotitaloa vuokraisi. Bussilastillinen väkeä pitää vähintään sopia.

Sarkoja ei lannistunut. Hän osti toisen kelomökin Metsähallitukselta, tällä kertaa sellainen löytyi Ranualta. Kohta pihalla lojui taas valtava määrä harmaita hirssiä.

Sarkoja keräsi jälleen kerran kavereita bussiin. Sarkoja & co rakensi, kaikki lomat pakersi.

Kymmenen vuoden rakennusrupeaman jälkeen työ oli tehty. Kaksi päärakennusta ja kammi. Majoitustilat jopa kuudellekymmenelle ihmiselle. Huonekalutkin olivat Timon käsialaa. Irmeli puolestaan hankasi kangaspuilla tekstiilit sängyille, seinille ja ikkunoihin.

Timo Sarkoja katseli tiluksiaan ja mietti, että ehkä tästä saisi elannon.

Vuonna 1982 Sarkoja jätti opettajan työn. Hullu sää olet, sanoivat ystävät ja tuttavat. Jättää nyt hyvä virka ja lähteä Lapin korpeen kärvistelemään.

Hullu Sarkoja saattoi olla, muttei varsinainen Lapin hullu, tuumii Sarkoja nyt.

...taas valtava määrä harmaita hirsiiä.

Sarkoja keräsi jälleen kerran kavereita bussiin. Sarkoja & co rakensi, kaikki lomat pakersi.

Kymmenen vuoden rakennusrupeaman jälkeen työ oli tehty. Kaksi päärakennusta ja kammi. Majoitustilat jopa kuudellekymmenelle ihmiselle. Huonekalutkin olivat Timon käsialaa. Irmeli puolestaan hakasi kangaspuilla tekstiilit sängyille, seinille ja ikkunoihin.

Timo Sarkoja katseli tiluksiaan ja mietti, että ehkä tästä saisi elannon.

Vuonna 1982 Sarkoja jätti opettajan työn. Hullu sää olet, sanoivat ystävät ja tuttavat. Jättää nyt hyvä virka ja lähteä Lapin korpeen kärvistelemään.

Hullu Sarkoja saattoi olla, muttei varsinainen Lapin hullu, tuumii Sarkoja nyt.

IRMELIN sieluun Lappi ui heti syvemmälle. Hän oli Yrjö Kokkonsa lukenut, *Laulujoutsen* siivin Lapin matkaansa tehnyt.

Timon rakentaessa Irmeli ahmi kotipuolella Lappi-kirjoja.

Kun hän tuli lomille rakennuksille, hän koki elämyksiä. Juuri niitä samoja, joita turistit täällä kokevat vuodesta toiseen. Valoa, pimeää ja niiden värejä, Inarijärven kolkkoa hiljaisuutta.

–Asuimme alkuaikoina rantasaunassa. Olin niin innoissani kesäyöstä, että herästin alle kaksivuotiaan tyttärempikin sitä katsomaan. Hän ei varmaan ymmärtänyt koko asiasta yhtään mitään, Irmeli nauraa.

Irmeli muutti Lappiin pysyvästi vasta lehtorinvirkansa loputtua. Ensin tuore vanhuseläkeläinen interreilasi Italiassa. Nuorena reppureissaaminen oli jäänyt väliin, koska koko interreilaamista ei oltu vielä keksitty. Reissun jälkeen hän aloitti uuden uran erähotellin emäntänä.

OLI TIMOLLAKIN Lappi-haaveensa. Hän harrasti kaitafilmiokuvausta, oli toiminut 1970-luvulla Tampereen Kaitaelokuvaajat ry:n sihteerinäkin. Timo ajatteli, että Lapis- sa hän vihdoinkin ehtii tekemään dokumentteja ja harrastamaan.

Väärässä oli Timo.

–Kaikki jäi, hän puuskahtaa.

Elämänrytmi saattoi olla etelää hitaampi, mutta työ ei loppunut koskaan. Aina oli rakentamista, korjaamista, siivoamista, turistin hoivaamista, venesafaria järvelle, kelkkasafaria, pilkkireissuja, Jäämeren retkeä

HOTELLIHUONEEN minibaarin luukun takaa löytyy Koskenkorva-pullo.

omalla bussilla, mitä milloinkin.

Enää Timo ei vedä safareita. Hotellilla riittää puuhaa aivan tarpeeksi.

–Olen joutunut ulkoistamaan palveluita. Minulla on 82 vuotta mittarissa. Virtaa ei enää ole. Kestoraja on ylittymässä, Timo kertoo.

Sarkojan pariskunta on suoraan sanottuna väsynyt.

Kun kuuntelee heidän päiväohjelmaansa, sitä ei tarvitse ihmetellä. Nuorempikin voisi uupua.

Ryhmän saavuttua vieraat majoitetaan. Illallinen on iltakymmenen mennessä, jonka jälkeen on yökerho kammilla. Sitten tiirailtaan revontulia. Kello on reippaasti uuden vuorokauden puolella kun Timo ehtii nukkumaan.

Aamulla pariskunta puuhaa keittiöllä jo seitsemän aikaan, jotta asukkaat saavat kahdeksaksi aamupalaa.

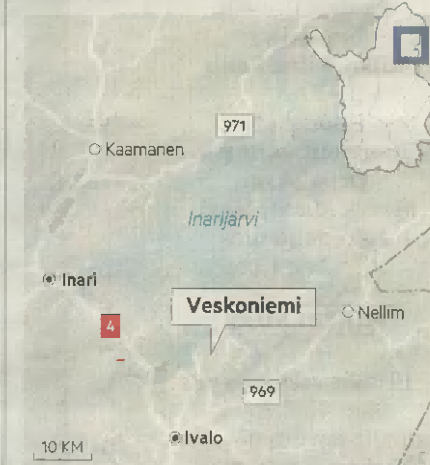
Siitä työpäivä jatkuu kuten edellinenkin, yöhön asti.

Unet jäävät vähiin.

IRMELI JA TIMO SARKOJA ovat ensimmäiseltä ammatiltaan kieltenopettajia. Timo jätti opettajanhommat Pirkanmaalla viisikymppisenä. Irmeli teki täyden uran opettajana ja siirtyi eläkkeelle jäätyään hotellille töihin.

TAUSTA

Irmeli ja Timo Sarkoja

- Erähotelli Lapinleukun yrittäjäpariskunta Inarin Veskoniemessä.
- Molemmat ovat ammatiltaan kieltenopettajia.
- Timo on toiminut opettajana Tampereella, Irmeli Pirkkalassa.
- Perheeseen kuuluu kolme lasta ja viisi lastenlasta.
- Timo on neljännen polven tamperelainen.
- Irmeli on syntynään Pirkkalasta.
- Pariskunnalla on Pirkkalassa asunto, jonne aikovat palata pysyvästi tämän talven jälkeen.

”Tuollaiset teemuselänteet ja jarkkoniemiset

”Tuollaiset teemuselänteet ja jarkko-niemiset voisivat ostaa tämän vaikka yksin, mutta en halua myydä.”

KULUVA TALVI turisteineen on viimeinen Inarissa. Sitten lähdetään pysyvästi takaisin Pirkkalaan, jossa Sarkojilla on asunto.

Niin Sarkojat ovat ajatelleet. He myyvät paikan, jos jostain löytyy kelvollinen ostaja.

– Mukavinta olisi ollut, jos joku lapsista olisi halunnut jatkaa, Timo Sarkoja sanoo.

– Heillä on jo omat elämänsä. Vieraille tämä menee, mutta eihän täältä mitään matkaan saa, Sarkoja jatkaa.

Kenelle tahansa paikkaa ei myydä. Loirinuotiolla-ohjelman vieraat ihastelivat paikkaa ja osa vieraista jutteli, että mitä jos ostaisi porukalla tämän paikan itselleen.

– Tuollaiset teemuselänteet ja jarkkoniemiset voisivat ostaa tämän vaikka yksin, mutta en halua myydä, Timo Sarkoja sanoo.

Peruste on se, että jollakin porholla paikka seisoi läpi vuoden tyhjiillään. Omistaja kävi joskus, jos kävisi. Silloin jäisi Erähotellin tunnelma tuhansilta muilta kokematta. Se juuri on tämän paikan tarkoitus ja ydin: Tarjota ihmisille jotain, mitä muualta ei saa. Irmeli Sarkoja sanoo, että sitten kun

muutto Pirkanmaalle koittaa, paikkaa tulee ikävä. Tätä maisemaa, taivasta, järveä.

– Töitä ei tule ikävä, hän sanoo.

Timo Sarkoja haluaa nauttia vielä toisenlaisestakin elämästä. Lukea elämänkertojia, tavata niitä kavereita, jotka vielä ovat hengissä.

– Kaverit aina puhuvat siitä, kuinka mukavaa on olla eläkkeellä. Olen kysynyt, että mikä se sellainen eläke on, Sarkoja virnistää.

Sinne Timo Sarkojakin kuitenkin haluaa, eläkkeelle, lepuuttamaan.

Irmeli aikoo tavata lapsiaan ja lapsenlapsiaan. Hän aikoo matkustaa. Kahden kuukauden päästä on vuorossa Venetsia.

LOIRINUOTIOLLA-SARJAN kuvaukset olivat erähotellin isäntäparin uran huipennus. Sarjan päähenkilön **Vesa-Matti Loirin** mökki sijaitsee aivan Lapinleukun naapurissa.

– Tähtihetki. Sitä parempaa ei tule, Timo sanoo.

Pari sai tavata Suomen suurimmat starat muun muassa presidentti Sauli Niinistön,

Jari Litmasen, Teemu Selänteen, Jarkko Niemisen ja Robinin. Kaikkien terveiset löytyvät vieraskirjasta. Kaikki pitivät paikasta. Näyttelijä **Armi Toivanen** kirjoitti, että haluaa tulla ihanaan paikkaan pian uudelleen.

Michael Monroe oli erikoisin vieras. Rokkari oli aivan jotakin muuta kuin kukaan vieras aiemmin. Hyppeli sinne tänne kuin heinäsiirkka.

– Ensimmäinen se näkyi tuolla, Timo viisoo ruokailuhuoneen ikkunaan.

– Ja kohta se oli jo tuolla, hän näyttää toiseen suuntaan.

Timo Sarkojan mielestä Monroe ei ollut pelkästään ADHD, vaan siinä olivat kaikki muutkin kirjainyhdistelmät käytössä.

Rokkari soitteli huuliharppuaan pihalla. Vieraskirjaan kirjoitti englanniksi terveisensä, liimasi kirjaan kuvansa ja piirsi kukan.

– Oli se eläväinen kaveri, Timo Sarkoja päivittelee.

LOIRINUOTIOLLA oli hieno kokemus, mutta ikimuistoisimman hetken Timo Sarkoja

koki Inarinjärven jäällä helmikuussa 1997.

Oli jo pimeä. Sarkoja johdatti amerikkalaisturistien joukkoa moottorikelkoilla Inarin saamelaismuseo Siidasta Veskoniemeä päin.

Linnunrata loisti koko komeudessaan, sillä kaupunkien valosaastetta ei ollut häiritsemässä. Joukko pysähtyi keskelle Inaria ja sammutti kelkat. Kohta kaikki makasivat selällään hangessa. Rannaton Inari kyhjätti mykkänä sinertävässä avaruudessa. Pian ryhmä löysi taivaalta, mitä etsi: Hale-Bobbin komeetan. Ihminen oli katsellut sitä viimeksi 4200 vuotta sitten.

Kukahen sitä katsoi silloin? Kuka katseli sitten, kun se saapuu takaisin 2380 vuoden kuluttua?

Komeetta kiiti taivaalla pyrstö tulta iskien ja ryhmä tuijotti vaiti sen matkaa.

👉 Lapinleuku esittäytyy Loirinuotiolla-ohjelmassa jälleen tänään sunnuntaina kello 20 Nelosella. Vieraina laulaja Robin ja tennispelaaja Jarkko Nieminen.